

Trondheim Kommune

Byrådsavdeling for kultur, idrett og friluftsliv

Trondheim 30.08.2025

Innspill til Temaplan for nasjonaljubileet 2030 (ref 2025/19266)

Næringsforeningen i Trondheimsregionen (NiT) vil med dette gi sine innspill til Temaplan for nasjonaljubileet 2030.

Oppsummering

Innspillet oppsummeres i disse anbefalingene:

- Etabler en tydelig visjon og konkrete mål – også på tiltaksnivå.
- Bruk historien bredere til å bygge identitet og fellesskap.
- Styrk den regionale, nasjonale og internasjonale dimensjonen.
- Definer hvilke varige verdier og prosjekter som skal stå igjen etter 2030.
- Spiss satsingene mot Trondheim og regionens unike styrker: kulturmetropol, teknologihovedstad, pilegrimsmål, matby, vikinghistorie, middelalderhistorie osv.
- Sørg for tydelig koordineringsrolle mellom aktører og sektorer.
- Klargjør organiseringen – roller, ansvar og mandat.

Innledning

Næringsforeningen i Trondheimsregionen takker for muligheten til å gi innspill til kommunens forslag til temaplan for nasjonaljubileet 2030.

Vi deler ambisjonen om at jubileet skal bli et varig løft for hele landet, og at Trondheim og regionen skal ha en sentral rolle i markeringen.

Vi støtter også ambisjonen om at vi skal se oss tilbake samtidig som vi skal peke framover. Vi ønsker en tydeliggjøring av felles historie og identitet. Temaplanen mangler bærekraft i sitt fremtidsfokus; 2030 er året for FNs bærekraftsmål, og 2030-målene (FNs, EUs, Norges og Trondheims), herunder Trondheim som klimanøytral by, bør tydeliggjøres.

Samtidig mener vi at planen i sin nåværende form mangler noen avgjørende forutsetninger for å lykkes: I. En tydelig visjon, konkrete mål, II. Klar prioritering og III. En organisering som mobiliserer.

1. Visjon og mål

Planen beskriver mange muligheter, men gir ikke et klart svar på *hvorfor* vi feirer eller *hva* vi ønsker å oppnå. Vi etterlyser en tydelig visjon som samler, inspirerer og gir retning.

Det bør etableres mål på tre nivåer:

- Samfunnsmål – finne hvilke felles oppgaver vi ønsker å bruke kraften av jubileet til å løse. Eksempelvis: bærekraft, demokrati, folkehelse, frivillighet og inkludering.
- Kulturelle mål – styrke Trondheim som kulturby og nasjonalt kraftsenter for kunst og historie.
- Kommersielle mål – sikre nye arrangementer, reiselivsvekst og næringsmessig verdiskaping.

Ambisjonene må konkretiseres på tiltaksnivå, som for eksempel hvilke varige prosjekter som skal realiseres, hvilke arrangementer vi skal tiltrekke oss og hvordan vi bygger en sterkere arrangementsby.

2. Definering og prioritering av varige verdier og spor

Norge i 1000 år – nasjonaljubileet i 2030 gir en god anledning til å løfte fram utviklingen av Trondheim, Trøndelag og Norge. Da anser vi det som avgjørende at man evner å løfte fram de verdiene som vårt fellesskap er tuftet på og som har vært i kontinuerlig utvikling i tusen år - og som vi ønsker å forsterke. Et jubileum må etterlate seg mer enn minner fra feståret. Vi må derfor definere og prioritere hva som skal være de varige verdiene som står igjen etter 2030.

Vi har samlet forslag til tiltak, og mener temaplanen bør tydeliggjøre ambisjoner om:

Arrangementsby

Arrangementer er en nøkkel til å skape engasjement, oppmerksomhet og varig verdiskaping.

- i. Her er det sentralt å fokusere på å løfte eksisterende arrangører og helårsscener inn i jubileumsarbeidet. Slik bygges kompetanse og varige verdier bærekraftig og lokalt.
- ii. NIT mener det bør settes konkrete mål om å hente store strategisk viktige arrangementer til Trondheim frem mot 2030.
- iii. Etablering av et arrangementsfond i samarbeid mellom kommune og næringsliv. Et viktig bidrag til en systematisk oppbygging av en arrangementskultur og infrastruktur som gjør Trondheim til en mer attraktiv arrangementsby.

Mid-Norway Chamber of Commerce and Industry, NIT • Visiting address: Dronningens gt. 12

Mailing address: P.O. Box 778 Sentrum, N-7408 Trondheim

Phone: +47-73 88 31 10 • Business reg.no. 938547955

post@trondheim-chamber.no • www.trondheim-chamber.no

Kulturmetropol

- i. Oppdaterte og tilgjengelige arenaer. Gode kulturarenaer og helårsscener, med sterk involvering av eksisterende arrangører og kulturinstitusjoner. Særlig pekes det på tilrettelagte utendørsarenaer for store konserter, samt at Trondheim Spektrum må oppgraderes med fast scenerigg. Både utendørsarenaer og store innendørs arenaer som Olavshallen og Trondheim Spektrum må tilrettelegges for TV-produksjoner.
- ii. Nytt museum for kunst og form i Trondheim er byens og regionens største nasjonale kulturprosjekt. Prosjektet vil bidra til å realisere Bystyrets egen ambisjon om at "Trondheim skal være en internasjonalt anerkjent kunst- og kulturbý". Dette fordrer en løsning for museenes store samlinger som er alles eie, men som har begrenset tilgjengelighet i dag. Etablering av nytt museum for kunst og form er aktiv byutvikling som vil bidra til en mer levende midtby.

Matbyen Trondheim

- i. Det foreslås å etablere et «Matens hus» eller et matakademi som skal bidra til kompetansebygging gjennom hele verdikjeden, samt en helhetlig plan for store matarrangementer som styrker Trondheims posisjon som matby. Regionen har allerede investert betydelige ressurser i å bygge opp kompetanse, stolthet og merkevare, og det trengs et videre løft. Kortreist mat og drikke er en styrke både for bærekraft og reiseliv, og med råvarer produsert i hele Trøndelag, bør regionen inkluderes aktivt.
- ii. Økt stolthet og identitet knyttet til lokal mat kan skapes, blant annet gjennom tiltak som en kokkekonkurranse hvor man kårer signaturretter fra Trondheim (kjøtt, sjømat, vegetar), og arrangementer som fremmer lokale bakst- og konditoritalenter. Ravnkloa trekkes frem som et potensielt utviklingspunkt for sjømat og andre matprodukter.

Teknologihovedstad

- i. Trondheim har i tusen år vært en drivkraft for teknologi og industri – fra vikingskip til høyteknologi. Jubileet bør vise hvordan industrien har formet samfunnet og fortsatt bidrar til nasjonsbygging og verdiskaping. Foreslåtte tiltak inkluderer utstillinger og arrangement som «Industriens dag», «Teknologifestivalen 2030», samt åpne fabrikker i samarbeid med industrien. Slike tiltak vil kunne styrke Trondheims rolle som teknologihovedstad og gi jubileet varig verdi for næringsliv og samfunn.
- ii. Ambisjonen om å videreutvikle Trondheim som teknologihovedstad er viktig, og må følges opp med konkrete tiltak og investeringer for å få varig effekt. Mangelen på privat risikokapital i Norge gjør det nødvendig å tiltrekke utenlandsk kapital og ventureinvesteringer.

For å lykkes bør Trondheim bygge opp to sentrale pilarer: en tverrsektoriell klynge for bærekraftig høyteknologisk industri, samt en strategisk satsing på å tilrettelegge for internasjonal kapitaltilgang. Dette vil styrke byens posisjon overfor globale investorer, som allerede viser interesse for sektorer som energi, havrom, forsvar og grønn industri.

- iii. Et nytt teknologi- og vitensenter med internasjonal appell.
- iv. Norsk Havteknologisenter og Campus 2030 – til tross for at dette er prosjekter som allerede er i prosess, og begge har planlagte milepæler rundt ferdigstillelser i 2030, bør de allikevel brukes jubileumssammenheng som symboler på Trondheim som teknologihovedstad.
- v. En større involvering av studenter i 2030-jubileet vil kunne bidra til en styrking av Trondheim som studentby og et økt fokus på frivilligheten.

Trondheim som Pilegrimsmål

Potensial i å styrke pilegrimstradisjonen og -identiteten fra nisje til nasjonal og internasjonal satsing.

Vikinghistorie og -reisemål

- i. Det blir foreslått en vikinglandsby og filmsett i samarbeid med filmbransjen og reiseliv, som kan gi både attraksjon og næringsutvikling. Her støtter vi forslag om en mulighetsstudie.

3. Koordinering og organisering

Fra mange hold etterlyses det et tydeligere grep om koordinering. Næringslivet er klare til å bidra, men forutsetter en tydelig rolle og klare ambisjoner. I dag er ansvaret utydelig, og risikoen er stor for at viktige sektorer og aktører ikke får tilstrekkelig plass ved bordet.

- Det er behov for en tydelig koordineringsrolle på tvers av bransjer, sektorer og institusjoner – inkludert kultur, idrett, frivillighet, næringsliv, reiseliv og kreative næringer.
- Det bør etableres arbeidsgrupper (inspirert av komiteene fra 1930-jubileet), slik at flere aktører kan kobles på uten at “2030-selskapet” alene skal bære hele ansvaret.
- Næringslivet må ha en formell og reell posisjon i denne koordineringen.

Vi ser en fare for at organiseringen blir utydelig og overbyråkratisert. Temaplanen er uklar på mandat, ansvar og roller.

- Det må avklares tydelig hvordan “2030-selskapet”, kommunen, fylkeskommunen og samarbeidspartnerne skal spille sammen.
- Uten klare roller og tydelig koordinering, er risikoen stor for at jubileet mister både kraft og retning.

For eksempel fremhever Temaplanen arrangement som en viktig del av jubileet, og det kan oppfattes at det er Trondheim 2030 AS som skal være arrangør/koordinator for mye av aktivitetene/arrangementene. Det er derfor viktig at det finnes et mandat/mål for dette selskapet (eventuelt kommunen) om hvilke type arrangement som vil være viktig for å bidra til å nå visjon og mål.

Oppsummering:

Næringsforeningen i Trondheimsregionen støtter kommunens arbeid med temaplanen, men anbefaler at den styrkes ved følgende grep:

- Etabler en tydelig visjon og konkrete mål – også på tiltaksnivå.
- Bruk historien bredere til å bygge identitet og fellesskap.
- Styrk den regionale, nasjonale og internasjonale dimensjonen.
- Definer hvilke varige verdier og prosjekter som skal stå igjen etter 2030.
- Spiss satsingene mot Trondheim og regionens unike styrker: kulturmetropol, teknologihovedstad, pilegrimsmål, matby, vikinghistorie, middelalderhistorie osv.
- Sørg for tydelig koordineringsrolle mellom aktører og sektorer.
- Klargjør organiseringen – roller, ansvar og mandat.

2030 er vår generasjons mulighet til å skape historie og vi må starte seilasen med et tydelig kompass – en visjon, konkrete mål og klare prioriteringer.

Med vennlig hilsen

Næringsforeningen i Trondheimsregionen

Ann Elisabeth Wedø
Leder fagråd for Kreative og
kulturbaserte næringer

Lasse Berre
Leder fagråd for store og
strategiske arrangement

Guri Knotten
Administrerende direktør